

Στό παλιό «Βαριετέ» ὁ θίασος τοῦ Λεπενιώτη ἔπαιξε τὴ «Σκιά» τοῦ Γερμανοῦ Λινιάου. Ὁ συγγραφέας αὐτός εἶν' ἀνακαταμένο ὀλίγο τὸ παλιό πνεῦμα μὲ τὸ κινούμενο. Τὰ πρῶτα του δράματα *Μαριόν* (1868) *Μαρία καὶ Μαγδαληνή* (1872) *Μιά ἐπιτυχία* (1874) ἔγιναν δεχτὰ μ' ἐνθουσιασμό σ' ὀλόκληρη τὴ Γερμανία. Στὴν πρώτη αὐτὴ περίοδο τοῦ σταδίου του εἶχε μεγάλη ἐπίδραση τῆς Γαλλι-

κῆς φιλολογίας. Τὰ τελευταῖα του δράματα «Ὁ ἥλιος», ἡ «Σκιά», ὁ «Ἄλλος» εἶναι περσότερο *Γερμανικά* καὶ μὲ λεπτότερη τέχνη γραμμένα· ἡ ἐπιτυχία τους ὅμως εἶτανε πολὺ μικρότερη ἀπὸ τὰ πρῶτα.

*

Ἡ «Σκιά» του παίχτηκε ὑποφερτὰ ἀπὸ τοὺς ἠθοποιούς τοῦ Βαριετέ. Τὸ ἔργο ὅμως δικαιολογεῖ τὸ ὄχι καὶ πολὺ εὐνοϊκὸ δέξιμά του ὅταν πρωτοφάνηκε στὴν πατρίδα του. Ὁ συγγραφέας πλέκει ὀλόκληρη τραγωδία χωρὶς νὰ ὑπάρχουν τὰ στοιχεῖα τῆς πλοκῆς. Ἐνα ἀπλούστατο ἐπεισόδιο κοινότατο στὰ φιλελεύθερα χρόνια μας ἔδωκε ἀφορμὴ στὸ πλέξιμο μιᾶς τραγικώτατης ἱστορίας. Οἱ σκηνὲς ἀκολουθοῦν ἢ μιὰ τὴ ἄλλη ὀλίγο ἐπιπέλαιες καὶ πολὺ δραματικές χωρὶς βάθος, χωρὶς αἰτία κάπως σοβαρὴ, πού θὰ τις δικαιολογοῦσε· εἶν' ἀλήθεια ὅτι κάπου κάπου ὅταν λησμονῆσει κανεὶς τὴ κεντρικὴ ἰδέα τοῦ δράματος καὶ προσέξει μόνον στὴ σκηνή, ἔτσι ἀπλὰ καθὼς ξετυλίγονται, συναρπάζεται ἀπὸ τὴν ἀνήσυχη Τέχνη τοῦ συγγραφέα πού τόσα αἰσθήματα καὶ πάθη καὶ σύγκρουσες μᾶς παρουσιάζει. Μὰ ἡ ψυχὴ πού δίνει ζωὴ στὸ ἔργο εἶναι τόσο ἀδύνατη ὥστε κ' οἱ ὠραῖες αὐτὲς σκηνὲς ὅσο κι' ἂν φχαριστοῦνε προκαλοῦνε ὅμως τὴ φυσικὴ ἐρώτηση· Γιατί γίνονται;

Ὁ κ. Λέων ἀρκετὰ καλὸς χωρὶς ν' ἀποκλείσουμε τὴν ἰδέα ὅτι μποροῦσε νὰ εἶταν καλύτερος. Ἡ Κα Δημοπούλου φαινότανε σὰ βαργεστιμμένη γι' αὐτὸ κι' ἔπαιξε κουρασμένα, βαρετὰ. Νομίζουμε ὅμως ὅτι ἀρκετὰ προσόντα γιὰ ἠθοποιὸ ἔχει ὥστε, ἂν θελήσει, νὰ παίξῃ καλὰ. Ἡ Κα Σταματοπούλου ἔχουμε τὴν ἰδέα ὅτι ἂν μελετοῦσι περσότερο, ἂν πρόσεχε λίγο ἀκόμα στὸ σπουδαιότατο ρόλο της, θὰ πιτύχαινε κάπως καλύτερα.

Ὅσο γιὰ τὴν κ. Μ. Κολυβά χαίρουμαι πού μοῦ δίνεται ἀφορμὴ ἐδῶ — στὴν πιὸ ἀμέροληπτη γιὰ τοὺς ἠθοποιούς μας στήλη — νὰ τὴ συχαρῶ ἀπὸ πρὶν γιὰ τὸ μέλλο της. Θὰ ἔλεγα καὶ γιὰ τὸ παρόν της, μὰ εἶναι τόσο μικρὴ ἀκόμα καὶ τόσο ἄμαθη ἀπὸ σκηνὴ πού δὲν πρέπει νὰ τὴν ξαφνιασοῦμε ἀπὸ τώρα μὲ μεγάλα λόγια. Χαρίσματα ἔχει πλῆθος γιὰ νὰ ξεχωρίσῃ μιὰ μέρα καὶ γιὰ ν' ἀναδειχτῇ. Ἡ φωνὴ της εἶναι ὅ,τι καλύτερο μπορεῖ νὰ ἐπιθυμήσῃ μιὰ τεχνίτρα τῆς σκηνῆς. Μὰ ὅλ' αὐτὰ δὲ σημαίνουν τίποτα, τίποτα, χωρὶς συστηματικὴ, ἐπιστημονικὴ μελέτη καὶ μόρφωση. Προχτές λόγου χάριν στὴ «Σκιά» δὲν ἔπαιξε καλὰ γιὰτὶ δὲν εἶχε τὸν κατάλ-

ληλο ἄνθρωπο νὰ τῆς πῆ πῶς θὰ πιάξῃ. Λοιπὸν τί
ὠφελεῖ; Ἐκεῖνο ποῦ πρέπει νὰ εὐχρηθοῦμε ἡμεῖς ὅλοι
οἱ φίλοι τοῦ θεάτρου εἶναι νὰ πέσῃ σὲ καλὰ χέρια.
Σὲ κάνα Χρησιμοποιήσαν, σὲ κάνα Οἰκονόμου, σ' ἓναν δι-
ποιοδῆποτε τέλος πάντων ποῦ νὰ ξέρῃ ἀπὸ θέατρο.
Τίποτ' ἄλλο.

Λ. ΣΙΓΑΝΟΣ